

21.32.01. Rigsarkivet- og landsarkiver (Driftsbev.)

Rigsarkivet og landsarkiverne er oprettet ved L 42 1889. Deres pligter og beføjelser i forhold til administrationen er fastsat i Kulturministeriets bekendtgørelse nr. 91 af 20. februar 1976. Arkiverne omfatter Rigsarkivet i København og fire landsarkiver i København, Odense, Viborg og Åbenrå. Rigsarkivet og landsarkivernes opgave er ved systematiske, regelmæssige afleveringer til arkiverne af det offentliges administrative papirer at sikre den permanente bevaring af det primære kildemateriale til Danmarks historie og at stille dette materiale til rådighed for historisk forskning. Herved fungerer arkiverne tillige som et væsentligt serviceorgan for navnlig statsforvaltningen, idet arkiverne aflaster denne for opbevaring af betydelige papirmængder. Arkiverne yder rådgivning og vejledning med hensyn til tilrettelæggelsen af forvaltningens arkivsystemer (journalisering, edb, mikrofilm, løbende kassation og arkivering). Disse opgaver varetages for centralforvaltningen og forsvarrets vedkommende af Rigsarkivet, for den statslige lokalforvaltning af landsarkiverne; landsarkiverne modtager desuden efter aftale amtskommuners og kommuners arkiver. Alle arkiver modtager desuden private institutioners og personers arkiver.

Kassation af statens arkivalier må kun finde sted med rigsarkivarens tilladelse; for at sikre systematisk og forsvarlig kassation udarbejdes journal- og kassationsplaner i samarbejde med embederne. Formålet med dette arbejde er at sikre bevaring af den størst mulige mængde historisk og administrativt relevant information på mindst mulig plads. Administrationens øgede anvendelse af edb, mikrofotografering m.v. stiller i denne henseende øgede krav til arkivernes tilsyn og vejledning.

Ved ordning og registrering af arkivalierne og ved udsendelse af trykte vejledninger og arkivfortegnelser bistår arkiverne historikere, samfundsforskere m.v. i ind- og udland. For at kunne varetage disse bevarings- og formidlingsopgaver påhviler der arkiverne en videnskabelig forpligtelse, hvorfor de har status som sektorforskningsinstitutioner. Arkivernes videnskabelige medarbejdere udfører en betydelig del af dansk historisk forskning, og Rigsarkivet og landarkiverne udgiver historiske publikationer om et bredt spektrum af historiske emner. Endvidere publiceres to tidsskrifter, det populærvidenskabelige *Siden Saxo* og det arkivteoretiske *Arkiv*, og Rigsarkivet medvirker i redaktionen af det fællesnordiske tidsskrift *Nordisk Arkivnyt*. Arkivfolk spiller en ledende rolle i historiske foreninger og udgiverselskaber.

Arkiverne benyttes af såvel universitetsforskere som en bred kreds af historisk interesserede (navnlig slægts- og lokalhistorie). Benyttelsen af arkivalierne sker på arkivernes læsesale, hvor de besøgende kan få vejledning af arkivernes medarbejdere. For at tilfredsstille behovet for kildemateriale sker der endvidere udlån fra arkiverne til andre arkiver og biblioteker, i størst muligt omfang i form af mikrofilm. Arkiverne gennemfører et stort mikrofotograferingsprogram med henblik på at sikre informationerne i arkiverne mod ødelæggelse ved slid, fysisk nedbrydning eller katastrofe. Tilsvarende gennemføres løbende konservering af navnlig ældre arkivalier. Arkivernes fotografiske værksteder leverer desuden kopier af arkivalier mod betaling. Ved disse foranstaltninger fremmes mulighederne for historiske studier over hele landet, samtidig med at arbejdet i arkiverne rationaliseres. Rigsarkivet er endvidere konsulent i heraldiske spørgsmål over for den offentlige forvaltning og myndigheder i spørgsmål om korrekt brug af statsvåben og statssymboler.